

"פה לין"

נדונה צפיתו של הרור לאוסן היוצרי, שיבוא ויתן צורה לכל המתהווה והולך, לכל מלחמתו וכבושיו, נצהוננו ומפללותינו — לנגל הפעלות והמורדות, הרי דבר זה ברי לנו, שהננו בני דור שכמוהו. לא היה ואחריו לא יהיה, דור אחרון ורור ראשון כאחד. העבר ניטל מעמו והעתיד עורנו חסר טעם, ואנחנו על הנשר, ואם תוכן ללווחות אכן אין לנו, הרי חיים יש, ואם מאורות עור שרם נברא, הרי ניצוצות אורה בוקעים ומנצנצים שפנות רבות, וכמה הרור לאסן שיבוא וילקט את הניצוצות, יתן דמות אמנותית לאשר דמות עוד אין לו.

את האגדה, ובסקנת מעפעע בנו גם בסול האטרה, נעשינו ריאליים, את כל מעשינו משתדלים אנו להשתית עליו קרקע, וכך סן האמן אנו דורשים את הקרקעות הזאת, ובעדירה, ירשו לעצמם גם להטיל ספק בשפני מרוסים הפרושים על היצירה, הבטול הזה לא פעט ארס יש בו, נהנים אנו מכל סגור ריאלייביכול (ולעתים קרובות גם תלוש...) ושכחנו לשאוף לתוכנו את אור הגדה.

בספרות נמצא אטנם מדי פעם כמנס אנרות שונות או מעין אנרות, אולם בהן נכיר מדי, כי משמשות הן אך צורה פפרותית לכותבם, שעתיים הוא משחמש את האגדה.

בה בולל חרושה וזרותה, ועתיים ספני חוסר יכולת להלביש את רעיונותיו או תאוריו צורה מסשית יותר, ולא באניות כאלה הכתוב מרכיב, כי אם באגדה המספרית בתכלית המששות מאורע סן המאורעות, היא לוקחת את לבנו שכי ביפיתמיטותה ובשששות שהרתה כמות שהיא, ויחד עם זה בוקע ועולה סאוך כולה הספל הגדול שאין לו תחילה וסוף, וחוזרים אנו וקוראים בה, וחוזרים אנו ושומעים אותה, ומדי עשותנו כך יעסיק התוך הלוך והעסק, המסל סתרופט והולך, וסקיף עולם אחר עולם.

אגדה ספין זה היא, גולין של ענניי. על שער הספר תמצאו כתוב: ספורי אנרות, אולם כעצם אין אלה אלא אגדה אחת, המשולבת סחוליות רבות, הלא היא אגדת גול תישראל.

תחילתה של אגדה זו נעוצה בוטני קרונים: ראו ישראל שהרריפות נמשכות והולכות והצרות מתחדשות ובאות והשעבוד הולך וגרל, ומלכות הרשעה ניורת גויה אחר גויה עד שלא היתה להם תקופה — עסרו על דרכים ושאלו לנתכות עולם: אי זה הדרך ילכו בה ומצאו מרגוע לנששם? — וילכו ויבואו — אסרה כנסת ישראל לפני הקביה: רבנו של עולם, אם עדיין (י גולין ספורי אנרות של שיי ענני, הוצאת הרים.

לא הגיעה שעתו להגאל, פה לין בלילה של גלות זו עטנו עד שתעלנו לאיי (קדומות).

והסוף, סופה עור טרם סופר, אבל רפו לסף יש ויש: אשריכם ישראל שאפילו בתים שאתם לוסדים בהם תורה הקביה פעלה אותם לאיי, והרי הרברים קל וחוסר: מה אלו שאינם אלא קירות ואבנים, ספריח עליהם וקובע אותם באיי, ישראל שעוסקים בתורה ובמצוות על אחת כמה וכמה, הוא שנאמר והביאותים אל הר קדשו — (מעשה המשולת).

ותוכה רצוף גורות, סרעוה, תורה, תפילה, חמרת שבת, ועל כולם אהבת אי התקועה בלב ותקות השיבה הנוולת בתוך עורקי הנפש והדם, והיא יסוד כל המעשים אל מסנתם.

כל התוויה הגלותית אינה אלא לינתי לילה, אלא שמצרפת כנסת ישראל אח השכינה עמה, ומתוך כך הוקלה הלינה כשדות נכרים, תסיר היה, גר התמיד ספוך לשקיעותיו, אלא שבכל זאת נר תסיר היה ולא דעד, צרופי הכוכים ארוכים וכנסתי גורות והתעללויות לא ספקו, פריצי ארם וזופים בנות ישראל, סתהת חופתן (סחולת המוה), ושוב מתעללים ביהודי הכפר ומפילים אותם המיטה, כנפעם לחזות בנועם ה' בויים הגוים (כמצולות), מלכים כי יצאו להלהם זה בזה, והיתה ראשית פגיעתם בישראל (עוריאל סשה), ואעפ"כ לא עקר גר התמיד.

והאגדה נשורת והולכת, ומספרת מה הנחיל לו את הכוח העצום לשאת את כל אלה.

בסקום מלכותימינה היתה לו לישראל בנולה סל כות-עולם, אברהם הכפרו שהוכתר עיי אכרי מולין לסלך עליהם, פתחמק סמלכותיארין וו ורץ לבית-הכנסת, ויהי כבואו והסה סתפללים את תפלת הבוקר: ארון עולם אשר סלך בטרם כל יציר נברא, (משומדים לבקר).

ועבודת-המלכות הוו היא תורה, תפלה ושבת, אור התורה סאור בלילות ונגיה לתוך כל המחשכים, ואפילו סעבירי-עליגבול הולכים לאורה (אור תורה); ועוריאל סשה הכתף סט שכמו לסשא הספרים על שכמו, אף הוא למד על-פה למצער סיני שפות של ספרים קרושים בכרי להאור סאור התורה, וכבוא שפעת קלנסים להחריב את העיר, הוא פושט ציאריו לשחיטה על קדושת-הספרים (מעשה עזריאל משה); הנאון הוצר כרעתי סותר על מתן-דמות ליצירותיו, (כלבר שלא יהיו בנו עמי האייץ (חבת של רי יוחנן).

על כות-השבת סמפור בקצרה כאן, אבל עוד לא זכינו לתאור בה נשנב של קדושת השבת כמו, כשני הרפים הסכונים בשם, חרב דוביש: וכיר דוביש חרב אשר נתן סלאך המות לרובישו, יום ולילה לא תשבות, אך מדי שבת בשבתו בהתקדש ליל השבת ונחה חרב בירי דוביש, אשר נשף אליה יין קידוש כבוא דוביש בית רבי אריה בליל השבת, ולא תנוע חרב כל יום

השבת, אפילו חרב הסתפכת על קרקור העולם תסיר אין לה שליטה ביום זה, והסכנת אשר בתיבה נשורים כל החושים היא ארץ-ישראל, עד שתעלנו לארץ ישראל — זהו חנאי כל הקיום, תינוקות של בית רבן, שנשבתם עדיין לא עכרה דרך כור ההכנעה, משהי קיהם נעוצים ביסידקם, בסקום שורשי-הנשטה: סלחסת רור וגלית וכהן משיח מלחמהי והסיהם הבונים את בית-הסקדש ביום שחחריביוהו האויבים, ועד שימצאו את השסיר, יחתכו את האבנים כשנים... (בית הכנסת הגדול);

והוקן הוה שכל ימי סווצים כחומץ, ואין לו בעולם הוה כלום, כיון שנמר ברעתו לנסוע לאיי, מיר נמתקו לו שנותיו, ונתחבבה עליו עבודתו, וכחצות-ליל, סקשקש' לכו כפעמן סתוך שטחה שעדיין הוא ברחמי ותכרך סחויק נשפתו בקרבו ולא נתן אותו לנוע כחוף-לארץ, (מעגלי צדק);

ואף העו יונקת את שפע חלבה המרפא באיי, והספין את סוד-הניקה הוה, אף דרך סערות יגיע לארץ-החיים (מעשה העו).

יהי-חשיבה האשולתי מיש הדבר לירי אכסוזה ממש, אף התורה עצמה, כיון שבאה להנתק רנע אחר משפע ראי, מיר נתמוססה, ארץ-ישראל היא עקריהעקרים וכל השאר טפל לה, התורה אינה באה אלא לטענה, וכשנסו לנתק את צנורות-הניקה, מיר נתעלם בית-המדרש והמקום שעמד עליו בית-המדרש

תחלה היה עוסר ערום ועריה וסתכסה בחסה שבכין-ערבים, — וכבר היתה שמש איי וורחת אף לתוך הסנות האפליית שבלב נדחי הנילה, ומסנה קלטו את אורם וחוסם... מולין — לאו דוקא, קרי: גילת ישראל, דרך כל הסערות הלכו הענים לאיי, ודרך כל המחילות היו נשמות ישראל מתגלגלות לירושלים, גורות והשטרות-אידך ואידך; אור תורה ומגלתי-השבת — אידך ואידך, וככל סקום אשר נדחו שפה שבטי ישראל — פניהם סכוונים לאיי.

הלא היא אגדת גולת ישראל, קפל עננון שפעת אוצרות נשמה וצדרם בניילים מעטים, צרף תוליה לחוליה והשרשרת שלמה, אין כאן כנוס כי אם צירוף אמנותי נשנב ומסוסצם בתכלית הצמצום.

נהיה כי ישאלנו כנו סחר לאסר: איך נתקיימה כנסת-ישראל בגולה ובזכות-מה נתקיימה? ומתחנו וקראנו לפניו דף אחר דף סהספר הצגום הוה — ולבנו יבין, מדרש החורבן לא נכתב ברור החרבן, ומדרש דור הרוגי מלכות ודאי שלא הועלה על ספר כימי רי עקיבא והכריו, כי-אם הרבה סאות שנים אחריהם.

ועתה בתקופת כין-ערבים כתב לנו עננון את המדרש שה סזורה ישראל.

אברהם יערי.